

Lutosławskiego Witolda

Dzielnice: Żoliborz

Osiedla: Marymont-Potok

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1998

Opis

Witold Roman Lutosławski - herbu Jelita (1913-1994) - kompozytor, pianista dyrygent. Był rodowitym warszawiakiem, chociaż jego rodzina miała rodową posiadłość w Drozdowie niedaleko Łomży. Ukończył Gimnazjum im. Stefana Batorego, równocześnie ucząc się gry na skrzypcach i fortepianie. Jako kompozytor zadebiutował już w 1922 roku "Preludium" skomponowanym na fortepian. Po maturze próbował połączyć studia w Konserwatorium Warszawskim oraz na Wydziale Matematyki Uniwersytetu Warszawskiego, jednak miłość do muzyki okazała się silniejsza. Pierwszy wykonany publicznie utwór - fortepianowy "Taniec" Chimery" - powstał w 1930 roku, ale swoją premierę miał dopiero dwa lata później. On sam jednak za swój profesjonalny debiut kompozytorski uznał "Wariacje symfoniczne", powstałe w latach 1936-38. Okres okupacji hitlerowskiej spędził w Warszawie - początkowo był radiotelegrafistą, później był pianistą w popularnej kawiarni "U Aktorek". Po wyzwoleniu wraz ze świeżo poślubioną żoną Marią Danutą - siostrą pisarza Stanisława Dygata - zamieszkał na Saskiej Kępie, w domu przy ul. Zwycięzców 39. Rozpoczął wówczas prace nad stworzeniem organizacji zrzeszających podobnych mu zawodowo ludzi, czy doprowadził do powołania Związku Kompozytorów Polskich. Niestety, po trzech latach wycofał się z tej organizacji, nie tolerując upartyjnienia tej organizacji. Ponieważ muzyka poważna nie była wówczas tak popularna, zarabiał na życie kompozycją popularnych piosenek dla potrzeb Polskiego Radia, którego był pracownikiem. Podpisywał je pseudonimem "Derwid" a śpiewali je m.in. Olgierd Buczek ("Warszawski dorożkarz"), Rena Rolska ("Nie oczekuję dziś nikogo"), Ludmiła Jakubczak ("Plamy na słońcu"), Sława Przybylska ("Cyrk jedzie") czy Halina Kunicka ("Tabu"). Z muzyką rozrywkową zetknął się jeszcze w dwudziestoleciu międzywojennym, akompaniując Chórowi Dana. Równolegle komponował muzykę dla dzieci (ponad 40 piosenek do wierszy Juliana Tuwima, Janiny Porazińskiej czy Lucyny Krzemienieckiej a także pieśni inspirowane folklorem ludowym). Został też współorganizatorem Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej "Warszawska Jesień", w latach 1959-74 zasiadając w jego komisji programowej. Po odwilży politycznej powrócił też do pracy w ZKP, został również członkiem Międzynarodowej Rady Muzycznej przy UNESCO. Jeszcze w 1952 roku - za namową Grzegorza Fitelberga - zadebiutował jako dyrygent, prowadząc własne "Wariacje symfoniczne", jednak regularnie za pulpitem zaczął stawać jedenaście lat później, po premierze "Trzech poematów Henri Michaux". W tym okresie powstały jeszcze słynne "Gry weneckie" i "Muzyka żałobna". W 1959 roku został członkiem zarządu a później wiceprezesem Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Współczesnej. W 1968 roku przeprowadził się na Żoliborz i

zamieszkał w domu przy ul. Śmiałej 39. Tam właśnie skomponował m.in. "Koncert wiolonczelowy", III i IV Symfonię, wszystkie trzy "Łańcuchy", "Koncert fortepianowy" czy "Preludia taneczne na klarnet". Po 1980 roku wycofał się z życia publicznego, ale w trakcie wyborów parlamentarnych 1989 roku jako jedyny kompozytor znalazł się w Komitecie Obywatelskim, popierając Lecha Wałęsę. Zmarł w Warszawie.

Spoczywa:

Cmentarz Powązkowski, kw. 2, rz. II.

Upamiętnienia:

ul. Śmiała 39 - dom, w którym mieszkał w latach 1968-1994 - tablica (odsłonięcie - 4 II 2004).

ul. Zwycięzców 39 - dom, w którym mieszkał w latach 1946-1968 - tablica (odsłonięcie - rok 1996).

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy: 1998.06.18. Wcześniej (1961.11.24 - 1998.06.18) nosiła imię Romana Boguckiego.
